

സബാന് (ശേഖാ പട്ടണം)

അവതരണം മകയിൽ, വചനങ്ങൾ 54

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിൻറെ നാമത്തിൽ.

**الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي
الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ** ﴿١﴾ **يَعْلَمُ مَا يَلْجُجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ** ﴿٢﴾

1. ആകാശങ്ങളിലുള്ളതും ഭൂമിയിലുള്ളതും ആരുടേതാണോ അ അല്ലാഹുവി നും സ്ഥാപിക്കുന്നതും അവന്തി അവന്തരു; അവൻ യുക്തിമാനും സുക്ഷിജന നുമാരു.

2. ഭൂമിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതും, അതിൽനിന്നും പുറത്തുവരുന്നതും, ആകാശ തന്ത്രങ്ങളും ഇരുങ്ഗുന്നതും, അവിങ്കും കയറിപ്പോകുന്നതും (എല്ലാം) അവൻ അറിയുന്നു. അവൻ കരുണാനിധിയും എറെ പൊറുക്കുന്നവനുമാരു.

**وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا أُلْسَاعَةٌ قُلْ بَلَى وَرَبِّنَا لَتَأْتِينَنَا كُمْ عَذِيمٍ الْغَيْبِ
لَا يَعْرِزُ بَعْثَهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ
ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ** ﴿٣﴾ **لِيُجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّلِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ** ﴿٤﴾ **وَالَّذِينَ سَعَوا فِي
عَابِرِتَنَا مُعَذِّبِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رِّجْزٍ أَلِيمٍ** ﴿٥﴾

3. സത്യനിഷ്ഠയികൾ പറയുന്നു: അന്ത്യസമയം തൈളിൽ വരികയെയില്ല! ചീരുക: അല്ല, എൻ്റെ രക്ഷിതാവിനെതന്നെന്നാണ്(സത്യം), അതു നിങ്ങളിൽ വരിക തന്ന ചെയ്യും. അദ്ദേഹാരുഞ്ഞളിയുന്നവൻ. ആകാശങ്ങളിലാകട്ട ഭൂമി യിലാകട്ട ഒരു അണുവിൻറെ തുക്കമുള്ളതോ അതിനെക്കാരം ചെറുതോ വലു തോ ആയ യാത്രാനും അവനിൽനിന്നും മറഞ്ഞു പോകുകയില്ല. വ്യക്തമായ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉച്ചപ്പടാത്തതായി യാത്രാനുമില്ല.

4. വിശ്വസിക്കുകയും സർക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുവർക്കും അവൻ പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിനുവേണ്ടി. അവർക്കും പാപമോചനവും മാനുമായ ജീവിതവിഭവങ്ങളും ഉണ്ട്.

5. (നമ്മും) പരാജയപ്പെടുത്തുവാനായി നമ്മുടെ വചനങ്ങളെ എതിർക്കാൻ ശുമിച്ചവരാണോ, അവർക്കാരു വേദനാജനകമായ കംനശിക്ഷയുള്ളതും.

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي
إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ⑥ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَذْلُكُمْ عَلَى
رَجْلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِقْتُمْ كُلُّ مُمَرْقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ⑦ أَفَتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ حِنْنَةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ
وَالظَّلَلِ الْبَعِيدِ ⑧

6. നിന്നിലേക്ക് നിൻ്റെ രക്ഷിതാവിൽനിന്ന് ഇരക്കപ്പെട്ടത് സത്യം തന്നെയാണും. അതു പ്രതാപിയും സൂക്തപ്രഹനുമായവൻ്റെ മാർഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ജണാനം നൽകപ്പെട്ടവർ കാണുന്നുണ്ടോ.
7. അവിശ്വാസികൾ (പരിഹാസ സ്വരത്തിൽ) പറയുന്നു: ‘നിങ്ങൾ എല്ലാ വിധേനയും (നശിച്ചു) ചരിന്തിനമാക്കപ്പെട്ടാൽ, (വീണ്ടും) നിങ്ങൾ പുതുതായി സ്വഷ്ടിക്കപ്പെടുകതനെ ചെയ്യുമെന്ന് നിങ്ങളോട് പറയുന്ന ഒരാളെ തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്കറിയിച്ചുതരട്ടേയോ?
8. അധാരം അല്ലാഹുവിൻ്റെ പേരിൽ കളിക്കുകയാണോ, അതല്ല അധാരം ക്രാന്തുണ്ടോ? അല്ല! പരലോക (ജീവിത)ത്തിൽ വിശ്വസിക്കാത്തവർ ശിക്ഷാ ദില്ലും വിദ്യുതമായ വഴികേടിലുമാകുന്നു.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ
تَحْسِفُ بِهِمُ الْأَرْضُ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ
لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ⑨

9. അവരുടെ മുന്നില്ലും അവരുടെ പിന്നില്ലുമുള്ള ആകാശത്തെക്കും ഭൂമിയിലേക്കും. അവർ നോക്കിയിട്ടില്ലോ? നാം ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവരെ നാം ഭൂമിയിൽ ആഴത്തിക്കളിയുകയോ അവരുടെ മേൽ ആകാശത്തുനിന്ന് കഷണങ്ങൾ വീഴ്ത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതാണും. (പശ്ചാത്താപത്താൽ അല്ലാഹുവിലേക്ക്) മടങ്ങുന്ന ഏതൊരു ഭാസനും ഇതിൽ തീർച്ചയായും ദൃഷ്ടാന്തമുണ്ടോ.

* وَلَقَدْ عَاتَيْنَا دَأْوَدَ مِنَا فَضْلًا يَجْبَالُ أَوْبِسَ مَعَهُ وَالْطَّيْرُ وَالنَّارُ
الْحَدِيدَ ⑩ أَنِّي أَعْمَلُ سَدِيقَتِ وَقَدِيرٍ فِي السَّرُدِ وَأَعْمَلُوا صَنْلِحًا إِنِّي
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ⑪

10. തീർച്ചയായും ഭാവുദിനും നാം നമ്മിൽനിന്നുള്ള അനുഗ്രഹം നൽകുകയുണ്ടായി. (നാം നിർദ്ദേശിച്ചു:) മലകളേ നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം (കീർത്തന ഞാരാ) ഏറ്റുചൊല്ലുക! പക്ഷികളേ, നിങ്ങളും.(1) അദ്ദേഹത്തിനും നാം ഇരുന്നു മയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു.

(1). മലകളും പക്ഷികളും ഭാവുദും നബായോടൊപ്പം കേതിഗൈത്തെര ഏറ്റു ചൊല്ലിയതു സംബന്ധിച്ച് വിശദാംശങ്ങൾ വിശുദ്ധ വൃഥാത്മക വിവരിക്കുന്നില്ല.

11. പടയക്കികളുണ്ടാക്കിക്കൊള്ളുക, അതിൻറെ കണ്ണികൾ കുത്പമായി കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യുക. (അംഗവുദും വംശമേ), സർക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുക എന്നു (നാം അദ്ദേഹത്തിനു നിർദ്ദേശം നൽകി). തീർച്ചയായും ഞാൻ നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം കണ്ണുകോണിക്കുന്നവനാണു.

وَلِسُلَيْمَنَ الْرَّيْحَ غَدُوْهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسْلَنَا لَهُ وَعِنْ أَقْطَرٍ
وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِعُ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا
نُذْفَهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٣﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ وَمَا يَشَاءُ مِنْ مَحْرِبٍ
وَتَمَثِّيلَ وَجْهَانِ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَتِ آعْمَلُواْ عَالَ دَاؤِهِ دُشْكُرًا

وَفَلِيلٌ مِنْ عِبَادِي الشُّكُورُ ﴿١٤﴾

12. സുലൈമാനും കാറ്റിനെയും (നാം അധീനപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു). അതിൻറെ പ്രഭാത സഞ്ചാരം ഒരു മാസ(തെത്ത് ദുര)വും, അതിൻറെ സാധാഹന സഞ്ചാരം ഒരു മാസ(തെത്ത് ദുര)വും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു നാം ചെന്നി നേരിട്ട് ഒരു ഉറവ ഷുക്കിക്കൊടുത്തു. തന്റെ രക്ഷിതാവിൻറെ കർപ്പനപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിൻറെ സന്നിധിയിൽ പണിചെയ്യുന്ന ജിനുകളിൽപ്പെട്ട ചിലരും (ഉണ്ടായിരുന്നു). (2) അവരിൽ ആരോക്കിലും നമ്മുടെ കർപ്പന ലംഘിക്കുകയാണെങ്കിൽ നാം അവനെ ആളിക്കേതുനു നരകജ്വാലയുടെ രൂപി ആസ്വദിപ്പിക്കും.

(2). ഇവയെല്ലാം അഭ്യന്തരീക കാര്യങ്ങളിൽ പെട്ടതാകയാൽ ഇവിടെ വിശുദ്ധ വൃഥാത്മക വിവരിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളുടെ രൂപവും സ്വഭാവവും അറിയാനുള്ള മാർഗ്ഗമില്ല. ദിവ്യബോധനം വഴി ഇവയെന്നും വിശദീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുമില്ല.

13. അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിക്കുന്നതൊക്കെ അവർ(ജിനുകൾ) ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. ഉന്നത സന്ധ്യങ്ങൾ, ശിൽപ്പങ്ങൾ, തകാകങ്ങൾ പോലുള്ള തളികകൾ, നിലത്തും ഉറപ്പിച്ചും നിർത്തിയിട്ടുള്ള പാചകപ്പാതയ്ക്കാൽ എല്ലാം. ഭവുദും കുടുംബമേ! നന്ദിയോടെ പ്രവർത്തിക്കുവിൻ. എന്നാൽ എൻ്റെ ഭാസമാരിൽ നന്ദിയുള്ളവർ വളരെ വിരളമാണു.

فَلَمَّا قَضَيْتَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا ذَآبَةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ
مِنْ سَاتَهُ وَفَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنَّ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ لَغَيْبَ مَا لَبِسُوا فِي

الْعَذَابُ الْمُهِينِ ﴿١٥﴾

14. പിന്നീടും നാം അദ്ദേഹത്തിൻറെ (സുലൈമാൻ)മേൽ മരണം വിധിച്ച പ്രോത്സാഹ അദ്ദേഹത്തിൻറെ ഉണ്ണുവടി (കരണ്ടു)തിനുകൊണ്ടിരുന്ന ചിത്രം മാത്ര

മാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി അവർക്കു് (ജിനുകരകൾ) അറിവുനൽകിയതു്. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം താഴെ വീണ്ടുപോരും, തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ അറിഞ്ഞുനുബുദ്ധിയിൽ മാനംകൈകുത്തുന്ന ശിക്ഷയിൽ തന്നെ കഴിഞ്ഞുകുടുംബിവരില്ലായിരുന്നുവെനു് ജിനുകരകൾ ബോധ്യമായി.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَّا فِي مَسْكُنِهِمْ عَالِيَّةً جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشَمَائِلٍ كُلُّوْ مِنْ رِزْقٍ
رِبِّكُمْ وَأَشْكُرُوا لَهُ وَبِلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرَمِ وَبَدَلْنَاهُمْ بِجَنَّتِهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتٍ أُكْلِ خَمْطٍ وَأَثْلٍ
وَشَرْعٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿٢﴾ ذَلِكَ حَرَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَذِّرِ إِلَّا
الْكُفُورَ ﴿٣﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَرَى الَّتِي بَنَرْ كُنَا فِيهَا قُرَى ظَهِيرَةٌ
وَقَدْرُنَا فِيهَا السَّيْرُ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿٤﴾

15. സബാൻു് നിവാസികരകൾ അവരുടെ വാസസ്ഥലത്തുനെ തീർച്ചയായും പ്രഷ്ഠാന്തമുണ്ടായിരുന്നു. വലതുഭാഗത്തും ഇടതുഭാഗത്തുമായി രണ്ടു തോട്ടങ്ങൾ. (അവരോടു് പരിയപ്പെട്ടു്:) നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവു് തന്ന വിഭവത്തിനിന്നും നിങ്ങരാ ക്രഷിക്കുകയും അവനോടു് നൗകി കാണിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ. നല്ലാരു നാടും ഏറെ പൊറുക്കുന്ന രക്ഷിതാവും.
16. എന്നാൽ അവർ പിന്തിരിഞ്ഞു കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ, അവരുടെ നേരെ അണക്കെട്ടിൽ(3)നിന്നുള്ള ജലപ്രവാഹത്തെ നാം അയച്ചു. അവരുടെ രണ്ടു തോട്ടങ്ങൾക്കു് പകരം കയുപ്പുള്ള കാഞ്ഞനികളും, കാറ്റാടിമരങ്ങളും ഏതാനും ഇലക്കരണങ്ങളും ഉള്ള രണ്ടു തോട്ടങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യു.

(3). പ്രാചീന കാലത്തു് യമനിലുണ്ടായിരുന്ന ‘മാരംരിബു്’ അണക്കെട്ടാണു് ഉദ്ദേശ്യം.

17. അവർ അവിശ്വസിച്ചതു കാരണം നാം അവർക്കു നൽകിയ പ്രതിഫലമാണിതു്. നൗകെക്കുവർക്കല്ലാതെ (ഇത്തരം) പ്രതിഫലം നൽകുമോ?
18. അവർക്കും(സബാൻു് നിവാസികരകൾക്കും), നാം അനുഗ്രഹിച്ച(സിറിയയിലെ ഫലസമുദ്ധമായ) ഗ്രാമങ്ങളക്കുമിടയിൽ പ്രത്യക്ഷമായ പല ഗ്രാമങ്ങളും നാം ഉണ്ടാക്കി. അവയ്ക്കിടയിൽ ധാരാ(പ്രട്ടങ്ങൾ) നാം നിർബന്ധിക്കുകയും ചെയ്യു. (നാം പറഞ്ഞു്:) അതിൽകൂടി, സുരക്ഷിതരായി ദിനരാത്രഞ്ഞളിൽ നിങ്ങരാ സഖ്യരിക്കുവിൻ!

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدُ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمْوَا أَنْفَسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ
وَمَرْفُتَهُمْ كُلَّ مُتَرْقِّبٍ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآتِيتِ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١﴾ وَلَقَدْ
صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِنْلِيسُ ظَنَّهُ وَفَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ وَمَا كَانَ
لَهُ وَعَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَنٍ إِلَّا لِتَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍ
وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٣﴾

19. എന്നാൽ അവർ പറഞ്ഞു: ‘ഈദലൂടെ രക്ഷിതാവേ, ഈദലൂടെ യാത്രാ (താവള) ദിവസക്കിടയിൽ നീ ദുരം വർധിപ്പിച്ചു തന്റെനേ. അദ്ദേഹം തന്മുഖം തന്നെ അവർ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചു. അപ്പോൾ നാം അവരെ കമാവശ്വരാ ക്കികളണ്ടു. സർവ്വത്ര ചരിന്നിനമാക്കി. തീർച്ചയായും ക്ഷമാശീലനും നഷ്ടിയുള്ളവനുമായ ഏതാരാധക്കും അതിൽ ഭൂഷാന്നലൂണം’.

20. തീർച്ചയായും (അവരെ പിഴപ്പിക്കാനാകുമെന്ന) തന്റെ ധാരണ ശരിയാണെന്നും ഇബു് ലൈസും അവരിൽ തെളിയിച്ചു. അവർ അവനെ പിന്തുടർന്നു. സത്യ വിശ്വാസികളിൽപ്പേട്ട ഒരു സംഘം ഒഴിച്ചു.

21. അവരുടെ മേൽ ദയിക്കാരവും അവനു (ഇബു് ലൈസിനു) ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പരലോകത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരെ അതിൽ സംശയിക്കുന്നവരിൽനിന്നും വേർത്തിരിച്ചറിയാൻ മാത്രമാണിൽ. നിന്നെൻ രക്ഷിതാവും സകല സംഗതികളും നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനാകുന്നു.

قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ زَعَمُتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلُكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شُرَكٍ وَمَا لَهُ وَمِنْهُمْ مِنْ
ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْهُمْ إِلَّا لِمَنْ أَذْنَ اللَّهُ بِهِ وَحْتَىٰ إِذَا فُزِّعَ عَنْ
قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

22. പറയുക: അല്ലാഹുവൈക്കുടാതെ നിങ്ങൾ (ആരാധ്യരായി) ജൽപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരോടെല്ലാം നിങ്ങൾ വിളിച്ചു (പ്രാർഥിച്ചു) കൊള്ളുക. ആകാശത്തു ഒരുണ്ടത്തുകും പോലും അവർ ഉടമപ്പെടുത്തുന്നില്ല. ഭൂമിയിലുമില്ല. അവ രണ്ടിലും അവർക്കൊരു പങ്കുമില്ല. അവരുടെ കൂടുത്തിൽ അവനും സഹായിയായി ആരുമില്ല.

23. (അല്ലാഹു) ആർക്കുവേണ്ടി അനുമതി നൽകിയോ അവർക്കല്ലാതെ അവൻ അടക്കത്തെ ശിപാർശ ഉപകരിക്കുകയുമില്ല. ഒക്കവിൽ അവരുടെ പ്രദയങ്ങളിൽനിന്നും പരിനേരം നീങ്ങിക്കഴിയുന്നേം അവർ (ശിപാർശകാരോടു) ചോദിക്കുന്നു; ‘‘നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവും എന്നാണു പറഞ്ഞത്തോ?’’ അവർ മറുപടി പറയും: ‘‘(പരമമായ) സത്യം! അവൻ ഉന്നതനും മഹാനുമാകുന്നു.’’

* قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنْ آلِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ
هُدَىٰ أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُلْ لَا تُشَكُّلُونَ عَمَّا أَجْرَمُنَا وَلَا تُسْأَلُ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُوذِنَّ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

24. ചോദിക്കുക: ആകാശങ്ങളിൽനിന്നും ഭൂമിയിൽനിന്നും നിങ്ങൾക്ക് ആഹാരം നൽകുന്നത് ആരാണോ? നീ പറയുക: അല്ലാഹുവാകുന്നു. അപ്പോൾ നേരം നിങ്ങളോ (രണ്ടിലൊരു വിഭാഗം) നേർവാഴിയിലാണോ. അല്ലെങ്കിൽ വ്യക്തമായ ദുർമാർഗ്ഗത്തിൽ.
25. (ഇവരോടു)പറയുക: നേരം തെറ്റ് ചെയ്തിനെപ്പറ്റി നിങ്ങൾ ചോദിക്കുപ്പുകയില്ല. നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി നേരംളും ചോദിക്കുപ്പട്ടകയില്ല.
26. പറയുക: “നമ്മുടെ രക്ഷിതാവും നമ്മുടെ ഉറുമിച്ചുകൂട്ടും. പിന്നീടും സത്യത്തോടെ അവൻ നമ്മുടിന്തയിൽ തീർപ്പ് കല്പിക്കും. അവനോ എല്ലാം അറിയുന്ന വിധികൾത്താവാണു്.”
27. പറയുക: നിങ്ങൾ അവനും സമരാരാക്കി സകൽപിച്ചും അവനോടും ചേർത്തിട്ടുള്ള ആ പങ്കാളികളെ എന്നിക്കും നിങ്ങളോനും കാണിച്ചു തരു! അരുകുലുമില്ല! എന്നാൽ അവൻ; സർവശക്തനും പരമത്രജ്ഞനുമായ അല്ലാഹുവാകുന്നു.
28. മനുഷ്യർക്കാകമാനം സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവനും താക്കീതും നൽകുന്നവനുമായല്ലാതെ നിനെ നാം അയച്ചിട്ടില്ല. പക്ഷേ, അധികം മനുഷ്യരും അറിയുന്നില്ല.

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٤﴾ قُلْ لَكُمْ مِّيعَادٌ يَوْمٌ
لَا تَسْتَخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنَّ
كُوْمَنِ يَهْ هَذَا الْقُرْءَانُ وَلَا يَأْلَمُ ذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذَا الظَّالِمُونَ
مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ بِرِحْجُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ

آسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ آسْتَكَبُرُوا لَوْلَا أَنْ شِئْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٦﴾

29. അവർ ചോദിക്കുന്നു: നിങ്ങൾ സത്യവാദികളാണെങ്കിൽ, ഈ (പുനരുത്ഥാന) വാദാനം എപ്പോഴുണ്ടും (പുലരുക) എന്നു.
30. പറയുക: നിങ്ങൾക്കും ഒരു നിശ്ചിത ദിനമുണ്ട്. അതുവിട്ടും ഒരു നിമിഷം പോലും നിങ്ങൾ പിരുക്കോട്ടും പോകുകയോ മുന്നോട്ടും വരികയോ ഈല്ല.
31. അവിശ്വാസികൾ പറയുന്നു: “ഈ ദുർഘടനിലാകട്ടെ, ഇതിനെ മുന്പുള്ള തിലാ(പുർണ്ണ വേദങ്ങളിൽ)കട്ട നേരം വിശ്വസിക്കുകയില്ല.” ഈ അകുമികൾ തന്നെളും രക്ഷിതാവിഞ്ഞിൽ അടുക്കൽ നിർത്തപ്പെട്ടുന്ന സന്ദർഭം നീ കണ്ണിരുന്നെങ്കിൽ! അനേരം അവരിൽ ഓരോ വിഭാഗവും മറുവിഭാഗത്തിഞ്ഞിൽ മേൽകുറ്റാരോപണം നടത്തിക്കാണ്ഡിരിക്കും. ദുർബലരാക്കപ്പെട്ടിരുന്നവർ അഹംഭാവക്കാരോടും പറയും: “നിങ്ങളിലൂയിരുന്നെങ്കിൽ നേരം വിശ്വാസികളായിരുന്നേനെ.”

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ أَسْتُضْعِفُوا أَنْحَنُ صَدَدْنَكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أَسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْأَيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَا أَن نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ وَأَنَدَادًا وَأَسْرُوا الْنَّذَامَةَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَلَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هُلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

32. ദുർബലമാരാക്കപ്പട്ടിരുന്നവരോട് അഹംഭാവക്കാർ പറയും: മാർഗദർശനം നിങ്ങളിൽ വന്നതിനുശേഷം അതിൽനിന്നും നിങ്ങളെ തന്ത്രത്വവൈച്ചത് തന്റെ ഓൺ? അല്ല നിങ്ങൾ കുറവാളികൾ തന്നെയായിരുന്നു.

33. ദുർബലരാക്കപ്പട്ടിരുന്നവർ അഹംഭാവക്കാരോട് പറയും: അല്ല, തന്റെ അല്ലാഹുവിൽ അവിശ്വസിക്കുവാനും അവനും സമന്വാര സ്ഥാപിക്കുവാനും നിങ്ങൾ തന്ത്രജ്ഞാനം ആജ്ഞാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ, (നിങ്ങൾ) റാവും പകലും നടത്തിയ ഉപജാപത്തിൻറെ ഫലമാണെന്ന്. ശിക്ഷ കാണുമ്പോൾ അവർ ദൃഢഭാവം മനസ്സിൽ ഒളിപ്പിക്കും. അവിശ്വാസികളുടെ കഴുത്തുകളിൽ നാം ചാൽപ്പാകൾ വെക്കുകയും ചെയ്യും. തന്റെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിൻറെ ഫലമല്ലാതെ അവർക്കും നൽകപ്പെടുമോ?

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتَرْفُوهَا إِنَّا بِمَا أَرْسَلْتُمْ بِهِ
كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ
قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الْرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُم بِالَّتِي تُقْرِبُكُمْ عِنْدَنَا رُفْقٌ إِلَّا
مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الْصِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي

الْغُرْفَةِ ءَامِنُونَ ﴿٣٦﴾

34. ഏതൊരു നാട്ടിൽ നാം ഒരു മുന്നിയിപ്പുകാരനെ അയച്ചപ്പോഴും നിങ്ങൾ എന്നൊന്നുമായി നിയോഗിക്കപ്പട്ടിരിക്കുന്നുവോ അതിൽ തന്റെ അവിശ്വസിക്കുന്നവരാകുന്നു എന്നും അവിടത്തെ സമ്പന്നമാർ പറയാതിരുന്നിട്ടില്ല.

35. അവർ പറഞ്ഞു: തന്റെ കൂടുതൽ സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളുമുള്ളവരാണ്. തന്റെ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതല്ല.

36. പറയുക: തീർച്ചയായും എൻ്റെ രക്ഷിതാവും അവൻ ഇച്ചിക്കുന്നവർക്കും വിഭവങ്ങൾ വിപുലീകരിച്ചുകൊടുക്കുകയും (അവൻ ഇച്ചിക്കുന്നവർക്കും) അതു ചുറുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പക്ഷേ, അധികം ആളുകളും അറിയുന്നില്ല.

37. നിങ്ങളുടെ സമ്പത്തും സന്താനങ്ങളുമൊന്നുമല്ല നിങ്ങളെ നമ്മോട് അടുപ്പിക്കുന്നതും. വിശ്വസിക്കുകയും സർക്കർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യവർക്കും കൊഴിക്കും. അതുകൊണ്ട് അക്കൂട്ടർക്കും അവർ പ്രവർത്തിച്ച (നമ്പകൾ) കാരണം ഇട്ടി പ്രതിഫലമുണ്ട്. അവർ ഉന്നത സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിർഭയരായി കഴിയുന്നതാണും.

وَالَّذِينَ يَسْعَونَ فِي ءَايَاتِنَا مُعَجِّزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْصَرُونَ
 ٤٨ قُلْ إِنَّ رَبِّي بِيَسْطُ الْرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا
 أَنْفَقْتُم مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُحْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ٤٩ وَيَوْمَ
 يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمُأْتَيَكَةِ أَهْنَوْلَاءِ إِنَّا كُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ
 ٥٠ قَالُوا سُبْخَنَكَ أَنْتَ وَلِيَتَنَا مِنْ ذُوِّيهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ

بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ٥١

38. (നമ്മുടെ) പരാജയപ്പെടുത്താനായി നമ്മുടെ വചനങ്ങളെ എതിർക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരാണോ അവർ ശിക്ഷയിൽ ഹാജരാക്കപ്പെടുന്നവരാകുന്നു.

39. പറയുക: തീർച്ചയായും എൻ്റെ രക്ഷിതാവു് തന്റെ ഭാസനാരിൽ താനി മഹിക്കുന്നവർക്കു് വിവേകദാ വിപുലികരിച്ചു കൊടുക്കുകയും (താനിചരിക്കുന്നവർക്കു്) അതു് ചുറുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നിങ്ങൾ ചെലവഴിക്കുന്നതെന്തി നും അവൻ പകരം തരുന്നു. അവൻ ഉപജീവനം നൽകുന്നവരിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമന്ത്രം.

40. അവൻ അവരെയെല്ലാം ഒരുമിച്ചുകൂടുന്ന ദിനം. പിന്നെയവൻ മലക്കുക ഭോട്ടു ചോദിക്കും; ‘‘നിങ്ങളെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് ഇവരാണോ?’’

41. അവർ പറയും: നീ എത്ര പരിശുദ്ധൻ! നീയാണു് ഞങ്ങളുടെ രക്ഷാധികാരി, അവരല്ല. എന്നാൽ അവർ ജീനുകളെയാണു് ആരാധിച്ചിരുന്നതു്. അവരിൽ എറെ പേരും അവരിൽ (ജീനുകളിൽ) വിശ്വസിക്കുന്നവരായിരുന്നു.

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِيَعْصِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا

دُوْقُوا عَذَابَ الظَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ٤٢ وَإِذَا تُشْلَنِ عَلَيْهِمْ

ءَاهَيْتَنَا بِيَنْتِ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصْدُكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ

عَابَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْلُكُ مُفْتَرٍ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا

جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ٤٣ وَمَا ءَاتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا

وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ٤٤

42. ആകയാൽ അനും നിങ്ങൾക്കു് അനേകാനും ഉപകാരമോ ഉപദ്രവമോ ചെയ്യാൻ കഴിവുണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല. തെറ്റു ചെയ്യവരോടു് നാം പറയും: ‘‘നിങ്ങൾ (കളിവാണ്ണനും) നിഷ്പയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന തീയതുടെ ശിക്ഷ രൂപിച്ചുകൊള്ളുവാൻ.’’

43. സുവ്യക്തങ്ങളായ നമ്മുടെ സദ്ഗണ്ഡങ്ങൾ അവരെ വായിച്ചുകേരാപ്പിച്ചാൽ അവർ (ജനങ്ങളോടു്) പറയുന്നു: നിങ്ങളുടെ പിതാക്കന്നാർ ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിൽനിന്നു് നിങ്ങളെ തയയ്ക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യന്നല്ലാതെ ഇതു് (മറ്റാരും) അല്ല. അവർ പറയുന്നു: ‘‘ഇതു് (വുർആൻ) കൈടിച്ചുമുച്ചുണ്ടാക്കിയ കളിം മാത്രമാണു്.’’ തങ്ങളക്കു സത്യം വന്നെത്തിയപ്പോൾ അതിനെപ്പറ്റി അവിശ്വാസികൾ പറയുന്നു: ‘‘ഇതു വ്യക്തമായ ജാലവിഡ്യ മാത്രമാകുന്നു.’’

44. എന്നാൽ നാം അവർക്കു് വായിച്ചു് പറിക്കാൻ (വേദ)പുസ്തകങ്ങളാണു് നൽകിയിരുന്നില്ല. നിനക്കു് മുമ്പു് നാം അവരിലേക്കൊരു മുന്നിയിപ്പുകാര നെയും അയച്ചിരുന്നുമില്ല.

وَكَذَبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَبُوا رُسُلِ
هُنَّا كَذَّابُونَ ﴿٤٥﴾ قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُكُم بِواحِدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْتَقِ
وَفَرَادِي شُمْ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُم مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ
يَدِيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَحْجَرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَحْجَرٍ إِلَّا
عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْدِنِي بِالْحَقِّ عَلَمْ
الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾ قُلْ جَاءَ الْحُقْقُ وَمَا يُبَدِّي الْبَطْلُ وَمَا يُعِيدُ

45. ഇവർക്കു് മുമ്പുള്ളവരും (സത്യത്തെ) നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അവർക്കു് നാം കൊടുത്തതിന്റെ പത്തിലെണ്ണാലും ഇവർക്കു് കിട്ടിയിട്ടില്ല; എന്നിട്ടും അവർ എൻ്റെ ഭൂതക്കാരെ നിശ്ചയിച്ചു്. അപ്പോൾ എൻ്റെ ശിക്ഷ എന്നെന്നായിരുന്നു!

46. പറയുക: ‘‘ഞാൻ നിങ്ങളോടു് ഒന്നേ ഉപദേശിക്കുന്നുള്ളു. അതായതു്, അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി നിങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷു പ്രോഫേഷണൽ എയായേം നിർക്കുകയും എന്നിടു് നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നു്. നിങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരനു് (മുഹമ്മദു് നബി (സ)കു്)യാതൊരു ഭ്രാന്തുമില്ല. കറിനമായ ഒരു ശിക്ഷക്കു് മുന്നേ നിങ്ങൾക്കു് മുന്നിയിപ്പു് നൽകുന്നവൻ മാത്രമാണു് അദ്ദേഹമെന്നും.’’

47. പറയുക: ഞാൻ നിങ്ങളോടു് വല്ല പ്രതിഫലവും ഹോഡിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതു് നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി തന്നെന്നാണു്. എന്നിക്കുള്ള പ്രതിഫലം അല്ലാഹുവികൾ നിന്നു് മാത്രമാകുന്നു. അവൻ എല്ലാ സംഗതികൾക്കും സാക്ഷിയാണ്ടോ.

48. പറയുക: എൻ്റെ രക്ഷിതാവു് എന്നിക്കു് സത്യമെത്തിച്ചുതരുന്നു. (അവൻ) അദ്ദേഹകാര്യങ്ങളും അറിയുന്നവനാകുന്നു.

49. പറയുക: സത്യം വന്നുകഴിഞ്ഞു. അസത്യം(ഒന്നിനും) തുടക്കം കുറിക്കു കയില്ല. (അതു് ഒന്നിനെയും) പുനഃസ്ഥാപിക്കുകയുമില്ല.

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِيٖ وَإِنْ أَهْتَدَيْتُ فَإِنَّمَا يُوَحِّنَ إِلَىٰ رَبِّيٖ
إِنَّهُ وَسَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرِعُوا فَلَآفُوتَ وَأَخْدُوا مِنْ مَكَانٍ
قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَقَالُوا إِنَّمَا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ الْتَّثَانِوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ
وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلٍ وَيَقْدِنُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥١﴾ وَحِيلَ
بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاوِهِمْ مِنْ قَبْلٍ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍ

مُّرِيبٌ ﴿٥٢﴾

50. പറയുക: ഞാൻ വഴിക്കേടിലാണെങ്കിൽ എൻ്റെ വഴിക്കേടിന്റെ ദോഷം എന്നു നികുതനെന്നാണു്. ഞാൻ നേർവാഴിയിലാണെങ്കിലോ അതു് എൻ്റെ രക്ഷിതാവു്

എനിക്കു ബോധനം നൽകിയതിനാലാണ്. തീർച്ചയായും അവൻ (എല്ലാം)കേരാ ക്കുന്നവനും സമീപസ്ഥനുമാകുന്നു.

51. അവർ(സത്യനിഷ്ഠയികൾ) ഭയചകിത്രാവുന്ന സന്ദർഭം നീ കണ്ണിരുന്നെങ്കിൽ! അനും ഒരു വിയത്തിലും രക്ഷപ്പെട്ടുപോകാനൊക്കുകയില്ല. അടുത്തുവെച്ച് തന്നെ അവർ പിടിക്കുടപ്പെടും.

52. അവർ പറയും: അവനിൽ തന്ത്രാ (ഇപ്പോൾ) വിശ്വസിക്കുന്നു! വിദ്ധരമായ ഒരു സ്ഥാനത്തുനിന്നു എത്തെനെ അവർക്കു (വിശ്വാസം) നേടിയെടുക്കാൻ കഴിയും?

53. തീർച്ചയായും മുന്പ് അവർ അതിൽ അഭിശ്വസിച്ചു. ഒരു ദുര നിന്നു (കൊണ്ട്) നേരിട്ട് അറിയാതെ അവർ ദുരാരോപണം നടത്തുകയായിരുന്നു.

54. അവർക്കും അവർ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യത്തിനുമിടയിൽ തെള്ളം സ്വഷ്ടിക്കപ്പെടു; അവരുടെ മുൻഗാമികളായ കൂട്ടുകാർ തകയപ്പെട്ടതുപോലെ. തീർച്ചയായും അവർ അഭിശ്വാസജനകമായ സംശയത്തിലായിരുന്നു.
